

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан економічного факультету

Роман ГРЕШКО

«28» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

МАКРОЕКОНОМІКА

Обов’язкова

Освітньо-професійна програма	Менеджмент організацій і адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
	Економічний факультет
Мова навчання	українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «*Макроекономіка*» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування» спеціальності 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування, 2024 рік.

Розробники:

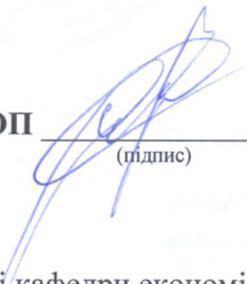
Сторощук Б.Д., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н.

Клевчік Л.Л., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н., доцент

Викладачі, що забезпечують читання даної навчальної дисципліни:

Сторощук Б.Д., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н.

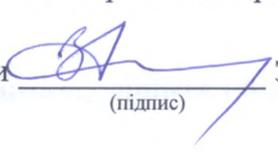
Клевчік Л.Л., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н., доцент

Погоджено з гарантом ОП **Богдан СТОРОЩУК**

(підпис)

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Зоя ГАЛУШКА**

(підпис)

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради **Ірина НИКИФОРАК**

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Макроекономіка» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Курс «Макроекономіка» покликаний дати студентам базові знання з теорії функціонування та розвитку макроекономічних систем. Дослідження макроекономічних явищ і процесів, висновки макроекономічного аналізу, прогностичні макроекономічні моделі потребують достовірної агрегованої інформації, джерелом якої є система національних рахунків (СНР). Макроекономіка як наука дає можливість зрозуміти, яким чином національні господарства, взаємодіючи одне з одним та з світовим господарством як цілим, формують господарську поведінку економічних суб'єктів, культуру економічного мислення, обумовлюють координацію правового поля країн світу, зберігаючи їх самобутність.

Мета навчальної дисципліни:

Мета вивчення дисципліни – розширення і закріплення розуміння студентами основних понять сучасної економічної теорії, ознайомлення з базовими макроекономічними моделями, за допомогою яких аналізуються передумови, особливості та наслідки функціонування економіки на макрорівні, умовами рівноваги за поглядами різних вчених, проблемами короткотривалих і довготривалих наслідків економічної діяльності держави.

Завдання курсу полягають у:

- поглибленні теоретичних знань з економічної теорії;
- визначенні та розумінні макроекономічних явищ та понять;
- опануванні методів макроекономічного моделювання та аналізу;
- використанні результатів макроекономічного аналізу для розробки, обґрунтування та реалізації заходів державного регулювання економіки.

Пререквізити. «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Філософія» математичною основою курсу є дисципліна «Вища математика».

Результати навчання

Інтегральна компетентність

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні компетентності (СК)

- СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
- СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

<p>Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків</p> <p>1. Моделювання макроекономічного кругообігу.</p> <p>2. Суть і основні риси СНР як основи макроекономічного рахівництва.</p> <p>3. Валовий внутрішній продукт як ключовий макроекономічний показник, способи його розрахунку.</p> <p>4. Макроекономічні показники на основі ВВП.</p> <p>5. ВВП та економічний добробут.</p> <p>6. Взаємозв'язок між основними макроекономічними показниками та рахунками СНР.</p>	10	4	4	-	-	2	10	2	1	-	-	7
<p>Тема 3. Модель сукупного попиту та сукупної пропозиції</p> <p>1. Економічна природа сукупного попиту.</p> <p>2. Нецінові фактори сукупного попиту.</p> <p>3. Формування кривої сукупної пропозиції.</p> <p>4. Нецінові фактори сукупної пропозиції.</p> <p>5. Взаємодія сукупного попиту та сукупної пропозиції.</p>	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9
<p>Тема 4. Споживання, заощадження та інвестиції</p> <p>1. Взаємозв'язок між доходом та обсягами споживання і заощадження.</p> <p>2. Недохідні фактори споживання і заощадження.</p> <p>3. Ефект мультиплікатора та формула мультиплікатора витрат.</p> <p>4. Суть, фактори та способи моделювання інвестиційного попиту.</p> <p>5. Нестабільність інвестицій та ефект акселератора.</p>	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9
<p>Тема 5. Класична модель макроекономічної рівноваги</p> <p>1. Передумови й еволюція класичної моделі макроекономічної рівноваги.</p> <p>2. Ринок праці в класичній моделі.</p> <p>3. Рівновага грошового ринку в класичній моделі.</p> <p>4. Класична модель рівноваги товарного ринку.</p>	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9
<p>Тема 6. Кейнсіанські моделі макроекономічної рівноваги</p> <p>1. Загальна характеристика концепції взаємоперетворення витрат і доходів.</p> <p>2. Суть і наслідки витратних моделей для двох секторної економіки.</p> <p>3. Моделі „витрати-випуск” і „вилучення-ін'єкції” в умовах трьох- і чотирьохсекторної економіки.</p> <p>4. Формування та зміст кривої IS.</p> <p>5. Формування та зміст кривої LM.</p> <p>6. Макроекономічна рівновага в моделі IS-LM.</p>	10	4	2	-	-	4	10	1	-	-	-	9
Разом за ЗМ1	60	16	14	-	-	30	60	6	1	-	-	53
Змістовий модуль 2. Економічна політика держави												
<p>Тема 7. Фіскальна політика держави</p> <p>1. Зміст, цілі та інструменти фіскальної політики.</p> <p>2. Види фіскальної політики та механізм їхнього впливу.</p> <p>3. Причини, види та джерела фінансування бюджетного дефіциту.</p> <p>4. Механізм функціонування державного боргу.</p> <p>5. Економічна роль фіскальної політики.</p>	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9

<p>Тема 8. Монетарна політика</p> <p>1. Структура банківської системи та роль окремих її елементів.</p> <p>2. Грошові агрегати і пропозиція грошей. Депозитний і грошовий мультиплікатори.</p> <p>3. Попит на гроші та рівновага на грошовому ринку.</p> <p>4. Цілі та види монетарної політики.</p> <p>5. Механізми монетарної політики.</p> <p>6. Економічна роль монетарної політики.</p>	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9
<p>Тема 9. Циклічні коливання та економічне зростання</p> <p>1. Суть, структура та індикатори економічного циклу.</p> <p>2. Причини циклічності і види та особливості різних циклів.</p> <p>3. Основні напрямки та механізми антициклічної політики держави.</p> <p>4. Суть економічного зростання та основні способи його відображення.</p> <p>5. Фактори та наслідки економічного зростання.</p> <p>6. Вихідні передумови моделювання економічного зростання. Кейнсіанська модель.</p> <p>7. Неокласична модель економічного зростання Солоу.</p>	10	4	4	-	-	2	10	1	-	-	-	9
<p>Тема 10. Інфляція та антиінфляційна політика</p> <p>1. Економічна природа та способи класифікації інфляції.</p> <p>2. Суть і причини інфляції попиту</p> <p>3. Інфляція пропозиції.</p> <p>4. Основні показники та особливості видів інфляції.</p> <p>5. Економічна роль інфляції.</p> <p>6. Суть та напрямки антиінфляційної політики.</p>	10	2	4	-	-	4	10	1	1	-	-	8
<p>Тема 11. Безробіття та політика зайнятості</p> <p>1. Сутність і показники зайнятості.</p> <p>2. Підходи до тлумачення зайнятості і безробіття в ринковій економіці.</p> <p>3. Економічна природа безробіття та його види.</p> <p>4. Соціально-економічна роль безробіття. Нерівномірність розподілу доходів.</p> <p>5. Державне регулювання зайнятості і макроекономічна роль соціальної політики.</p>	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9
<p>Тема 12. Макроекономічна політика у відкритій економіці</p> <p>1. Теорії та наслідки зовнішньої торгівлі.</p> <p>2. Торгівельна політика і економічна роль протекціонізму.</p> <p>3. Суть, інструменти та наслідки валютної політики.</p> <p>4. Структура і взаємозв'язок між рахунками платіжного балансу.</p> <p>5. Модель Мандела-Флемінга.</p>	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9
Разом за ЗМ 2	60	14	16	-	-	30	60	6	1	-	-	53
Усього годин	120	30	30	-	-	60	120	12	2	-	-	106

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1	<p style="text-align: center;">ПРЕДМЕТ, МЕТОД ТА ФУНКЦІЇ МАКРОЕКОНОМІКИ</p> <p>1. Предмет та особливості макроекономічного аналізу. 2. Функції макроекономіки, взаємозв'язок з економічною політикою. 3. Методи макроекономічних досліджень. 4. Історія розвитку макроекономічної думки.</p>	2
2	<p style="text-align: center;">МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ</p> <p>1. Моделювання макроекономічного кругообігу. 2. Суть і основні риси СНР як основи макроекономічного рахівництва. 3. Валовий внутрішній продукт як ключовий макроекономічний показник, способи його розрахунку. 4. Макроекономічні показники на основі ВВП. 5. ВВП та економічний добробут. 6. Взаємозв'язок між основними макроекономічними показниками та рахунками СНР.</p>	4
3	<p style="text-align: center;">МОДЕЛЬ СУКУПНОГО ПОПИТУ ТА СУКУПНОЇ ПРОПОЗИЦІЇ</p> <p>1. Економічна природа сукупного попиту. 2. Нецінові фактори сукупного попиту. 3. Формування кривої сукупної пропозиції. 4. Нецінові фактори сукупної пропозиції. 5. Взаємодія сукупного попиту та сукупної пропозиції.</p>	2
4	<p style="text-align: center;">СПОЖИВАННЯ, ЗАОЩАДЖЕННЯ ТА ІНВЕСТИЦІЇ</p> <p>1. Взаємозв'язок між доходом та обсягами споживання і заощадження. 2. Недохідні фактори споживання і заощадження. 3. Ефект мультиплікатора та формула мультиплікатора витрат. 4. Суть, фактори та способи моделювання інвестиційного попиту. 5. Нестабільність інвестицій та ефект акселератора.</p>	2
5	<p style="text-align: center;">КЛАСИЧНА МОДЕЛЬ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ РІВНОВАГИ</p> <p>1. Передумови й еволюція класичної моделі макроекономічної рівноваги. 2. Ринок праці в класичній моделі. 3. Рівновага грошового ринку в класичній моделі. 4. Класична модель рівноваги товарного ринку.</p>	2
6	<p style="text-align: center;">РІВНОВАГА НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ У МОДЕЛІ IS-LM</p> <p>1. Загальна характеристика концепції взаємоперетворення витрат і доходів. 2. Суть і наслідки витратних моделей для двох секторної економіки. 3. Моделі „витрати-випуск” і „вилучення-ін'єкції” в умовах трьох- і чотирьохсекторної економіки. 4. Формування та зміст кривої IS. 5. Формування та зміст кривої LM. 6. Макроекономічна рівновага в моделі IS-LM.</p>	2
7	<p style="text-align: center;">ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ</p> <p>1. Зміст, цілі та інструменти фіскальної політики. 2. Види фіскальної політики та механізм їхнього впливу. 3. Причини, види та джерела фінансування бюджетного дефіциту. 4. Механізм функціонування державного боргу. 5. Економічна роль фіскальної політики.</p>	2
8	<p style="text-align: center;">МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА</p> <p>1. Структура банківської системи та роль окремих її елементів. 2. Грошові агрегати і пропозиція грошей. Депозитний і грошовий мультиплікатори. 3. Попит на гроші та рівновага на грошовому ринку. 4. Цілі та види монетарної політики. 5. Механізми монетарної політики. 6. Економічна роль монетарної політики.</p>	2
9	<p style="text-align: center;">ЦИКЛІЧНІ КОЛИВАННЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ</p> <p>1. Суть, структура та індикатори економічного циклу.</p>	4

	2. Причини циклічності і види та особливості різних циклів. 3. Основні напрямки та механізми антициклічної політики держави. 4. Суть економічного зростання та основні способи його відображення. 5. Фактори та наслідки економічного зростання. 6. Вихідні передумови моделювання економічного зростання. Кейнсіанська модель. 7. Неокласична модель економічного зростання Солоу.	
10	ІНФЛЯЦІЯ ТА АНТИІНФЛЯЦІЙНА ПОЛІТИКА 1. Економічна природа та способи класифікації інфляції. 2. Суть і причини інфляції попиту 3. Інфляція пропозиції. 4. Основні показники та особливості видів інфляції. 5. Економічна роль інфляції. 6. Суть та напрямки антиінфляційної політики.	4
11	БЕЗРОБІТТЯ ТА ПОЛІТИКА ЗАЙНЯТОСТІ 1. Сутність і показники зайнятості. 2. Підходи до тлумачення зайнятості і безробіття в ринковій економіці. 3. Економічна природа безробіття та його види. 4. Соціально-економічна роль безробіття. Нерівномірність розподілу доходів. 5. Державне регулювання зайнятості і макроекономічна роль соціальної політики.	2
12	МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА У ВІДКРИТІЙ ЕКОНОМІЦІ 1. Теорії та наслідки зовнішньої торгівлі. 2. Торгівельна політика і економічна роль протекціонізму. 3. Суть, інструменти та наслідки валютної політики. 4. Структура і взаємозв'язок між рахунками платіжного балансу. 5. Модель Мандела-Флемінга.	2

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1	ПРЕДМЕТ, МЕТОД ТА ФУНКЦІЇ МАКРОЕКОНОМІКИ Макроекономіка - розділ економічної теорії. Економічна система як об'єкт макро- економічного аналізу. Макроекономічні суб'єкти та їх взаємодія. Основні макроекономічні проблеми й суперечності. Предмет макроекономіки. Функції макроекономіки. Методологія макроекономіки. Аналіз сукупних економічних тенденцій. Агреговані показники і функціональні взаємозв'язки між ними. Методи й принципи макроекономічних досліджень. Економічне моделювання. Екзогенні та ендогенні змінні макроекономічних моделей. Статичні й динамічні моделі. Їх розт-аналіз в порівнянні з ех апте-аналізом. Мета та завдання макроекономіки. Макроекономічний аналіз як інструмент пізнання. Позитивний і нормативний аналіз. Теоретичне обґрунтування економічної політики. Макроекономічне прогнозування. Становлення та розвиток макроекономіки. Сучасні макроекономічні теорії: посткейнсіанська макроекономіка, неокласична макроекономіка, монетаризм. Основні макроекономічні проблеми та суперечності економіки України.	6
2	МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ Економічний кругообіг у простій економічній системі. Структура моделі економічного кругообігу. Взаємодія між домогосподарствами і фірмами. Ринок ресурсів та ринок продуктів. Включення державного сектору в кругообіг доходів і продуктів. Роль фінансових посередників в економічному кругообігу. Модель кругообігу із включенням зовнішньоекономічного сектору. Система національних рахунків (СНР) як нормативна база макроекономічного рахівництва. Сутність СНР та її відмінність від системи БНГ (балансу народного господарства). Методологічні принципи побудови системи національних рахунків. Основні категорії системи національних рахунків: додана вартість, інституційні одиниці, сектори, операції, рахунки. Переваги та обмеження СНР. Проблеми впровадження СНР в Україні. Роль макроекономічних показників. Основні макроекономічні показники: національний обсяг виробництва, загальний рівень пін, зайнятість. Ватовий національний доход (ВНД) та валовий внутрішній продукт (ВВП). Методи обчислення ВВП: виробничий, кінцевого використання, розподільчий. Визначення кінцевої і проміжної продукції, доданої вартості. Подвійний рахунок та його виключення. Динаміка ВВП в Україні. СНР - система взаємопов'язаних показників. Співвідношення між основними показниками системи національних рахунків (СНР). Чистий національний доход (ЧНД). Чистий внутрішній продукт (ЧВП), Валовий національний наявний доход (ВННД). Обчислення реальних обсягів: номінальний і реальний	2

	ВВП. Темп росту й темп приросту реального ВВП. Індекс цін і дефлятор. Інфлювання та дефлювання ВВП. ВВП та суспільний добробут. Особливості макроекономічних показників. Неринкові операції. Зростання вільного часу. Поліпшення якісних характеристик продукції. ВВП та навколишнє середовище. Тіньова економіка. Чистий економічний добробут (ЧЕД).	
3	<p align="center">МОДЕЛЬ СУКУПНОГО ПОПИТУ ТА СУКУПНОЇ ПРОПОЗИЦІЇ</p> <p>Сутність сукупного попиту, його відмінність від індивідуального попиту. Сукупний попит та його модель. Структура сукупного попиту. Споживчий попит. Інвестиційний попит. Попит держави. Попит закордону. Цінові фактори, які впливають на сукупний попит: зміна процентної ставки, ефект багатства, обсяг та структура імпорту. Крива сукупного попиту (AD). Нецінові фактори, які впливають на сукупний попит. Зміни в споживчих витратах, інвестиційних витратах, державних витратах та у витратах на чистий експорт. Заплановані й фактичні витрати.</p> <p>Сукупна пропозиція. Короткострокова крива сукупної пропозиції. Зміна цін і реального ВВП на різних ділянках короткострокової кривої сукупної пропозиції. Довгострокова крива сукупної пропозиції. Чинники, які впливають на сукупну пропозицію: цінові фактори - зміна процентної ставки, зміна рівня цін; нецінові фактори - зміни цін на ресурси, продуктивності праці, правових норм. Кейнсіанська крива сукупної пропозиції. Класична крива сукупної пропозиції. Узагальнена крива сукупної пропозиції.</p>	6
4	<p align="center">СПОЖИВАННЯ, ЗАОЩАДЖЕННЯ ТА ІНВЕСТИЦІЇ</p> <p>Споживання і заощадження. Дохід кінцевого використання і споживання. Функція споживання. Споживання як функція доходу кінцевого використання. Функція заощадження. Середня схильність до споживання й заощадження. Гранична схильність до споживання та заощадження. Автономне споживання і чинники, які на нього впливають. Графік функції споживання (C). Графік функції заощадження (S). Теорії споживання. Кейнсіанська та неокласична концепції споживання. Чинники споживання і заощадження, не пов'язані з поточним доходом. Вибір активу заощадником. Ліквідність активу. Активи вищої та нижчої цінності. Види заощаджень. Національні заощадження. Рівень заощаджень. Динаміка середньої схильності до споживання. Особливості споживання в Україні в умовах ринкової трансформації національної економіки.</p> <p>Інвестиції як компонент сукупних витрат. Інвестиційна функція та її графік. Роль інвестицій в економіці. Нестабільність інвестицій. Інвестиції в економіку України. Процентна ставка як чинник інвестиційного попиту. Номінальна й реальна процентна ставка. Процентна ставка і чиста прибутковість інвестицій. Автономні інвестиції.</p> <p>Сутність мультиплікатора. Таблична модель мультиплікативного процесу. Модель простого мультиплікатора. Мультиплікатор Кейнса. Мультиплікативна зміна реального ВВП. Вплив інфляції на мультиплікативний ефект. Парадокс ощадливості. Вплив інвестицій на обсяг національного виробництва. Індукційовані інвестиції. Модель акселератора. Модель взаємодії мультиплікатора-акселератора.</p>	6
5	<p align="center">КЛАСИЧНА МОДЕЛЬ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ РІВНОВАГИ</p> <p>Рівновага економічних систем та механізм її забезпечення. Рівновага ринкової економіки. Передумови й еволюція розвитку класичної моделі макроекономічної рівноваги. Класична модель макроекономічної рівноваги: взаємодія ринків ресурсів, товарів, грошей та інвестицій. Гіпотези класичної моделі макроекономічної рівноваги. Ринок ресурсів.</p> <p>Праця як головний ресурс класичної макромоделі. Умови рівноваги ринку праці за класичною моделлю. Взаємозв'язок графіка рівноваги ринку праці з виробничою функцією. Визначення рівноважного обсягу виробництва. Ринок грошей та його рівновага. Графік рівноваги ринку грошей за класичною моделлю. Ринок товарів. Умови та графік рівноваги ринку товарів за класичною моделлю. Ринок заощаджень. Вплив процентної ставки на ринок заощаджень. Графік рівноваги ринку заощаджень. Загальна рівновага класичної макромоделі: система взаємопов'язаних графіків.</p>	6
6	<p align="center">РІВНОВАГА НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ У МОДЕЛІ IS-LM</p> <p>Ринок товарів та платних послуг. Модель «витрати - випуск» - кейнсіанська модель товарного ринку. Закрита економіка.</p> <p>Сукупні видатки. Заплановані видатки, фактичні видатки. Графік «кейнсіанський хрест», становлення рівноваги на товарному ринку без державного втручання та з ним. Інфляційний та дефляційний (рецесійний) розриви. Модель «вилучення - ін'єкції». Мультиплікатор видатків. Графік Хікса-Хансена для ринку товарів та платних послуг - крива IS. Фактори, які впливають на переміщення кривої IS.</p> <p>Ринок грошей та цінних паперів. Пропозиція грошей. Попит на гроші. Мотиви попиту на гроші: операційний, спекулятивний, обачливості. Ліквідна пастка. Інвестиційна пастка. Умови рівноваги на ринку грошей та цінних паперів. Графік Хікса-Хансена для ринку грошей та цінних товарів - крива LM. Фактори, які впливають на переміщення кривої LM.</p> <p>Ринок робочої сили. Пропозиція робочої сили. Попит на робочу силу. Умови рівноваги на ринку робочої сили. Реальна та номінальна заробітна плата.</p> <p>Загальна рівновага на ринках товарів і послуг, грошей та цінних паперів. Модель IS-LM - як аналітичний засіб макроекономічної політики. Аналіз руху по кривих та переміщення кривих в моделі IS-LM. Вплив держави на загальну рівновагу засобами монетарної й фінансової політики. Застосування моделі IS-LM для аналізу економіки України.</p>	4

7	<p style="text-align: center;">ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ</p> <p>Зміст фіскальної політики: цілі та інструменти. Податкові надходження як основне джерело доходів держави. Прямі й непрямі податки та їх роль у наповненні бюджету. Принципи ефективного оподаткування.</p> <p>Державні видатки і їх структура. Поточні та капітальні витрати держави. Дискреційна фіскальна політика. Стимулююча й стримуюча фіскальна політика. Модель впливу державних витрат та податків на сукупний обсяг виробництва. Мультиплікатор державних витрат і податковий мультиплікатор. Мультиплікатор збалансованого бюджету. Недискрепійна (автоматична) фіскальна політика. Прогресивна шкала оподаткування. Соціальні трансферти. Стабілізаційний вплив на економіку автоматичної фіскальної політики в умовах падіння та зростання виробництва. Фіскальна політика з урахуванням пропозиції. Наслідки фіскальної політики на основі моделей AD-AS, „витрати-випуск”, IS-LM. Вплив зниження податків на ВВП згідно з теорією економіки пропозиції.</p> <p>Фіскальна політика й державний бюджет. Концепції збалансування державного бюджету. Вплив фіскальної політики та циклічних коливань, на державний бюджет. Бюджетний дефіцит: причини виникнення і економічні наслідки. Державне бюджетне обмеження. Циклічний та структурний дефіцити бюджету. Джерела дефіцитного фінансування. Емісійне й боргове фінансування бюджетного дефіциту. Державний борг та його структура. Економічні наслідки державного боргу. Ефект витіснення державою приватних інвестицій і тягар боргу для майбутніх поколінь. Методи управління державним боргом. Рефінансування. Реструктуризація. Боргові свопи. Списання боргу. Державний борг України та можливості його погашення. Фіскальна політика в Україні: основні напрями й протиріччя.</p>	6
8	<p style="text-align: center;">МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА</p> <p>Грошовий ринок. Грошова пропозиція та способи її вимірювання. Грошова маса і грошова база. Коефіцієнт монетизації. Попит на гроші й фактори, що його визначають. Модель попиту на гроші Баумоля-Тобіна (Baumol-Tobin). Механізм функціонування грошового ринку.</p> <p>Центральний (національний) банк як суб'єкт монетарної політики. Операції центрального (національного) банку і грошова база. Інструменти центрального банку: політика облікової ставки, політика банківських резервів, операції на відкритому ринку. Механізм створення грошей банками. Вплив монетарної політики на економіку: політика „дорогих” та „дешевих” грошей. Передавальний (трансмісійний) механізм монетарної політики. Грошовий та депозитний мультиплікатори.</p> <p>Суть монетарної політики. Дискреційна і недискреційна монетарна політика. Стратегії монетарної політики. Таргетування як стратегія монетарної політики. Правила проведення монетарної політики. Проблема ефективності монетарної політики. Наслідки монетарної політики за моделлю IS-LM. Координація монетарної та фіскальної політики у моделі IS-LM. НБУ й монетарна політика в Україні.</p> <p>Заходи щодо стабілізації монетарної системи в трансформаційних економіках. Проблема довіри до грошей і монетарної політики.</p>	6
9	<p style="text-align: center;">ЦИКЛІЧНІ КОЛИВАННЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ</p> <p>Макроекономічна нестабільність і нерівномірність економічного розвитку. Економічні (ділові) цикли. Типи циклів. Теорії циклічних коливань. Циклічні коливання та їх види. Класифікація макроекономічних змінних для типового ділового циклу: проциклічні, ашациклічні, ациклічні. Макроекономічний аналіз циклічних коливань.</p> <p>Циклічність, інфляція й безробіття як форми прояву макроекономічної нестабільності. Кейнсіанська й неокласична теорія економічних циклів. Застосування моделей AD-AS і IS-LM для аналізу циклічних коливань. Концепція реальних економічних циклів Д. Кюдланла та Е. Прескота Рівноважний циклічний процес Р. Лукаса. Теорія циклічних коливань М.І. Туган-Барановського. Адаптація економіки до циклічних коливань.</p> <p>Державне антициклічне регулювання. Особливості економічного циклу в Україні. Макроекономічна динаміка.</p> <p>Сутність економічного зростання. Передумови й характерні риси сучасного економічного зростання. Джерела економічного зростання. Методи обчислення джерел економічного зростання. Науково-технічний прогрес. Джерела зростання економіки України. Темпи економічного зростання. Фактори, які стримують економічне зростання. Макроекономічна політика стимулювання економічного зростання. Моделювання економічного зростання. Економічне зростання на основі моделі AD-AS і кривої виробничих можливостей. Модель економічного зростання Харода-Домара. Модель економічного зростання Р. Солоу. Стаціонарний стан. „Золоте” правило нагромадження капіталу. Теорії розвитку: порівняльний аналіз.</p> <p>Економічне зростання та економічний розвиток. Державне регулювання економічного зростання. Показники рівня економічного розвитку. Особливості економічного зростання в Україні.</p>	2
10	<p style="text-align: center;">ІНФЛЯЦІЯ ТА АНТИІНФЛЯЦІЙНА ПОЛІТИКА</p> <p>Інфляція як макроекономічне явище. Розрахунок темпу інфляції. Класифікація інфляції: за критерієм рівня; за формою прояву; за можливістю передбачення та за причинами виникнення.</p>	4

	<p>Інфляції попиту на основі моделі AD-AS. Монетарні та немонетарні фактори інфляції попиту. Передчасна й чиста інфляція попиту. Інфляційний розрив. Інфляція витрат (пропозиції) на основі моделі AD-AS. Стагфляція. Причини інфляції витрат. Інфляційна спіраль.</p> <p>Теоретичні підходи до пояснення причин інфляції. Кейнсіанський і класичний погляди на інфляцію. Зарплата, безробіття та інфляція. Крива Філіпса і її сучасна інтерпретація. Монетаристське пояснення причин інфляції. Соціально-економічні наслідки передбачуваної та непередбачуваної інфляції. Інфляційний податок і сеньйораж. Крива Лаффера для інфляційного податку. Інфляція та динаміка реальної процентної ставки. Принцип Фішера. Антиінфляційна політика держави і її роль у стабілізації економіки. Коефіцієнт дезінфляції.</p> <p>Особливості антиінфляційного регулювання в трансформаційних економіках. Інфляційні процеси в Україні: причини, наслідки й засоби стримування.</p>	
11	<p align="center">БЕЗРОБІТТЯ ТА ПОЛІТИКА ЗАЙНЯТОСТІ</p> <p>Механізм функціонування ринку праці. Чинники, що впливають на співвідношення попиту і пропозиції на ринку праці. Безробіття як відхилення від рівноваги. Рівень зайнятості та рівень безробіття. Види безробіття: фрикційне, структурне й циклічне. Фактичний та природний рівень безробіття і фактори, що його визначають. Розрахунок змін в обсягах ВВП під впливом відхилень безробіття від природного рівня.</p> <p>Кейнсіанське пояснення безробіття. Розрив безробіття як результат неефективного попиту. Неокласичні пояснення причин безробіття. Рекомендації щодо подолання безробіття з точки зору різних теоретичних концепцій. Економічні та соціальні наслідки безробіття. Закон і крива Оукена.</p> <p>Взаємозв'язок безробіття та інфляції. Крива Філіпса. Засоби державного регулювання зайнятості. Політика попиту та політика пропозиції у регулюванні ринку праці: переваги й ефективність.</p> <p>Соціальний захист безробітних. Макроекономічні засади політики зайнятості. Особливості ринку праці та стан безробіття в Україні.</p>	6
12	<p align="center">МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА У ВІДКРИТІЙ ЕКОНОМІЦІ</p> <p>Механізм зовнішньоекономічної політики. Інструменти зовнішньоторговельної політики. Іноземне інвестування. Порівняльна та абсолютна перевага.</p> <p>Платіжний баланс. Типові компоненти платіжного балансу. Класифікація статей платіжного балансу та їх взаємозв'язок. Платіжний баланс України. Валютний курс. Реальний і номінальний валютні курси. Вплив інфляції на номінальний валютний курс. Види валютних курсів. Попит та пропозиція валюти. Міжнародні системи валютних курсів: Бреттон-Вудська і Ямайська. Зв'язок валютного курсу з платіжним балансом. Розрахунок ВВП у відкритій економіці.</p> <p>Міжнародний потік товарів та капіталів. Вплив зовнішньої торгівлі на ВВП. Вплив чистого експорту на ВВП. Вплив обмінного курсу на чистий експорт. Мультиплікатор зовнішньої торгівлі. Гранична схильність до імпорту. Модель Мандела-Флемінга для відкритої економіки. Модель IS-LM для відкритої економіки при плаваючому валютному курсі. Крива IS. Особливості кривої LM у системі координат дохід - процентна ставка та дохід - обмінний курс.</p> <p>Рівновага моделі IS-LM і вплив на неї грошової, фіскальної та зовнішньоекономічної політики. Модель IS-LM для відкритої економіки при фіксованому валютному курсі. Рівновага моделі IS-LM і вплив на неї грошової, фіскальної та зовнішньоекономічної політики. Порівняльний аналіз макроекономічної політики при фіксованому й плаваючому обмінних курсах. Висновки моделі Мандела-Флемінга.</p>	6

Методи навчання

Під час навчальних занять використовуються традиційні та інтерактивні методи навчання:

- лекція-візуалізація;
- проблемна лекція;
- семінар-дискусія;
- семінар-діалог;
- виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- робота з тестами;
- проектна діяльність з використанням мультимедіа;
- ділові ігри;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента.

Формою підсумкового контролю є іспит.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- відповіді студентів під час практичних занять;
- модульні контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- реферати;
- есе;
- розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

- Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 1 бал за кожен день порушення дедлайну).
- Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді тощо).
- Академічна доброчесність. Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.
- Відвідування занять. Відвідування занять - обов'язкова умова виконання навчального плану дисципліни. За відсутності здобувача на практичному занятті він втрачає можливість отримати бали як результат його оцінювання по конкретній темі. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критерії оцінювання:

- при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу;
- використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;
- при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків відповідно до норм чинного податкового законодавства; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.
- Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.
- Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (екзамену).

Передбачається також можливість зарахування оцінок, отриманих в процесі проходження тренінгів за відповідною тематикою і з урахуванням кількості передбачених і пройдених кредитогодин.

СТРУКТУРА ІСПИТОВОГО БІЛЕТА З ДИСЦИПЛІНИ „МАКРОЕКОНОМІКА”

- Теоретичне питання – 8 балів;
- Два тести з поясненнями – всього 6 балів;
- Одна складніша або дві прості формули – всього 6 балів;
- Визначення чотирьох термінів з глосарію – всього 8 балів;
- Два простих або один складніший графік – всього 6 бали;
- Задача – всього 6 балів.

Разом – 40 балів

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Особливості макроекономічного аналізу.
2. Функції макроекономіки, взаємозв'язок з економічною політикою.
3. Моделювання макроекономічного кругообігу.
4. Історія розвитку макроекономічної думки.
5. Суть і основні риси СНР як основи макроекономічного рахівництва.
6. Суть ВВП як ключового макроекономічного показника та способи його розрахунку.
7. Макроекономічні показники на основі ВВП та його взаємозв'язок з рівнем економічного добробуту.
8. Взаємозв'язок між основними макроекономічними показниками та рахунками СНР.
9. Типи, види та основні підходи до тлумачення механізмів зайнятості в ринковій економіці.
10. Види та наслідки безробіття і напрямки та інститути державного регулювання зайнятості.
11. Основні причини, типи, способи вимірювання та види інфляції.
12. Економічна роль інфляції та напрямки антиінфляційної політики.
13. Суть і структура економічного циклу. Індикатори циклічності.
14. Причини і види циклічних коливань. Основні напрямки антициклічної політики держави.
15. Споживання і заощадження як функції доходу, недохідні фактори споживання і заощадження. Ефект мультиплікатора та формула мультиплікатора витрат.
16. Суть, фактори, способи моделювання та нестабільність інвестицій.
17. Економічна природа і нецінові фактори сукупного попиту
18. Суть, крива і нецінові фактори сукупної пропозиції.
19. Взаємодія сукупного попиту та сукупної пропозиції.
20. Зміст і наслідки витратних моделей для двох секторної економіки.
21. Формування та зміст моделі IS-LM.
22. Суть, способи відображення, фактори та наслідки економічного зростання.
23. Вихідні передумови моделювання економічного зростання. Кейнсіанська модель.
24. Неокласична модель економічного зростання Солоу.
25. Теорії міжнародної торгівлі.
26. Наслідки зовнішньої торгівлі.
27. Структура і взаємозв'язок між рахунками платіжного балансу.
28. Модель Мандела-Флемінга.
29. Основні постулати класичної та кейнсіанської теорій державного регулювання.
30. Методологія монетаристської та неоконсервативної теорій економічної політики.
31. Суть, види та економічна роль фіскальної політики.
32. Причини, види та джерела фінансування бюджетного дефіциту і механізм функціонування державного боргу.
33. Суть і функції комерційних банків. Депозитний і грошовий мультиплікатори.
34. Грошові агрегати, пропозиція грошей, попит на гроші та рівновага на грошовому ринку.
35. Статус та функції центрального банку і цілі та види грошово-кредитної політики.
36. Інструменти грошово-кредитної політики та особливості їх реалізації в умовах сучасної України.
37. Методи регулювання зовнішньої торгівлі і економічна роль політики протекціонізму.
38. Економічна природа ринкового розподілу доходів, показники та причини його нерівномірності.
39. Напрямки та інститути державного регулювання зайнятості.
40. Макроекономічні наслідки соціальної політики.

**Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни
Розподіл балів, які отримують студенти**

Поточне тестування та самостійна робота													Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	МКР	T8	T9	T10	T11	T12	МКР		
4	4	4	4	4	4	6	4	4	4	4	4	6		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Рекомендована література -основна

Основна література:

1. Бажал Ю. М. Економічна теорія технологічних змін. К.: Заповіт, 1996. 238 с.
2. Кулішов В. В. Макроекономіка (основи теорії і практики). Львів: Магнолія плюс, 2004. 252 с.
3. Макроекономіка : підручник / В.Д. Базилевич [та ін.]; ред. В. Д. Базилевич. 4-те вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2008. 743 с.
4. Макроекономіка та макроекономічна політика: Навч. посіб. / Наук. ред А.Ф. Мельник. К.: Знання, 2008. 699с.
5. Манків Г.Н. Макроекономіка: Підручник. К.: Основи, 2000. 588 с.
6. Мікроекономіка і макроекономіка / За ред. С. К. Будаговської. К.: Основи, 1998. 518 с.
7. Панчишин С., П. Островерх Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка. К.: Знання. 2006.– 723 с.
8. Панчишин С. Макроекономіка. К.: Либідь, 2001. 614 с.
9. Радіонова І.Ф. Макроекономіка: теорія та політика: Підручник. К.: Таксон, 2004. 348 с.
10. Савченко А. Г. Макроекономіка: Підручник. К.: КНЕУ, 2005. 441 с.
11. Савченко А.Г., Д.М. Євдокимова Макроекономіка. К.: КНЕУ, 2008. 255 с.
12. Савченко А.Г., О.В. Пасічник Макроекономіка: навч.- метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2006. 176 с.
13. Савченко А.Г. Макроекономічна політика. К.: КНЕУ, 2001. 166 с.

14. Семюелсон П., В. Нордгауз Макроекономіка. К.: Основи, 1995. 574 с.
15. Стігліц Дж. Економіка державного сектора. К.: Основи, 1998. 854 с.
16. Сторощук Б.Д., Чурко В.В. Тенденції трансформації монетарної політики. Фін. інструменти сталого розв. ек-ки : матер. 5-ої міжнар. наук.-практ. конференції (Чернівці, 27 квітня 2023 р.). – Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. С.86-90 URL: <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/7313>
17. Галушка З.І., Поченчук Г.М., Бойда С.В., Заволічна Т.Р., Сторощук Б.Д., Кузьмук І.Я. Економіка: практикум з економічної теорії, історії економіки та економічної думки, мікро- та макроекономіки. За ред. З.І. Галушки, Г.М. Поченчук. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 368с. ISBN 978-966-423-720-5 <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4469>
18. Сторощук Б. Д. Діалектика прийняття фіскальних рішень в умовах кризових трансформацій економічної влади // Фінансові інструменти сталого розвитку економіки: матеріали ІV міжнародної науково-практичної конференції (12 травня 2022 р.). Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2022. С.111-116. URL: <https://econom.chnu.edu.ua/advert/zbirnyk-materialiv-konferentsiyi-finansovi-instrumenty-stalogo-rozvytku-ekonomiky-2022>
19. Галушка З.І., Запухляк В.М., Клевчак Л.Л., Лусте О.О., Сторощук Б.Д. Вплив господарського менталітету на соціально-економічний розвиток // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. №1 (42). 2022. С.283-292. (Web of Science) URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3670/3481> <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.42.2022.3670> ISSN 2310-8770 (online) <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/4281>

Додаткова література:

20. Блауг М. Економічна теорія в ретроспективі. К.: Основи, 2001. 670 с.
21. Васильченко В.С. Державне регулювання зайнятості [навч. посіб.] К.: КНЕУ, 2003. 252 с.
22. Вдовіна Г.О. Аналіз ринку праці: пропозиція та попит на неї. Л.: Вид. ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 145 с.
23. Дідур С.В. Чинники досягнення макроекономічної рівноваги // Тенденції і пропорції розвитку економіки України / За ред. В.Ф. Беседіна К.: НДЕІ. 2005. с.162–168.
24. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. В. М. Гейця. К.: Фенікс, 2003. 960 с.
25. Ефективність управління в процесі реформування: макро- та мікроекономічний аспекти: кол. монографія / І.Ф. Радіонова, О.П. Тищенко та ін.; за наук. ред. проф. І.Ф. Радіонової. К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»», 2012. 364 с.
26. Жданов В.І. Регулювання монетарних показників: сучасна теорія і практика: Монографія. К.: КНЕУ, 2006. 264 с.
27. Карпенко Г.В. Аналіз основних факторів інфляції в Україні. *Фінанси України*. 2008. №11. с.29-40.
28. А.А. Гриценко, Малий І.Й. Інституційні трансформації соціально–економічної системи України: монографія. К.: ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», 2015.
29. Малий І.Й., Т.О. Королюк Макрорегулювання фінансового сектору : монографія. К. : КНЕУ, 2015. 304 с.
30. Мишкін С.Ф. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків. К.: Основи, 1998. 964 с.
31. Міщенко В.І., В.А. Нідзельська, А.П. Кулінець, С.О. Шульга Гнучкий режим курсоутворення: етапи запровадження та можливі наслідки для економічного розвитку України: Науково–аналітичні матеріали. Випуск 15. К.: Національний банк України. Центр наукових досліджень, 2010. 124 с.
32. Моторин Р. М., Г.М. Моторина Система національних рахунків. К.: КНЕУ, 2001. 336 с.

33. Населення України. Трудова еміграція в Україні. К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень ім.М.В.Птухи НАН України, 2010. 233с.
34. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. К.:КНЕУ, 2003. 948с.
35. Осика С., В. П'ятницький Світова організація торгівлі. К.: К.І.С., 2001. 488 с.
36. Петюх В.М. Ринок праці: Підручник. К.: КНЕУ, 1999. 288с.
37. Роль держави у довгостроковому економічному зростанні / За ред. Б.С. Кваснюка. К.–Х.: Форт, 2003. 423 с.
38. Система регуляторів перехідної економіки / За ред. В. І. Кононенка. К.: 1999. 332 с.
39. Словник сучасної економіки Макміллана : пер. с англ. / Гол.ред. Д.В. Пірс; Под общ.рук. О. Мороз, Т. Мороз . 4-те вид . Київ : АртЕк, 2000 . 627 с.
40. Стельмах В. С. Грошово–кредитна політика в Україні. К.: Знання, 2003. 421 с.
41. Тітьонко О.М. Система макроекономічного рахівництва. К.: КНЕУ, 2002. 188 с.
42. Трофимова В.В. Ключові компоненти національних моделей економічного розвитку в епоху глобалізації // Економіка і підприємництво. 2008.
43. Туленков М.В., А.В. Зарицька Ринок праці в інституціональному вимірі // Ринок праці та зайнятість населення. 2011. №4.
44. Уманців Ю., Г. Уманців Макроекономічне рахівництво: концепції, принципи та напрями розвитку // Банківська справа. 2008. №3(37).
45. Хорошківський В. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями. К.: Інтелект, 2002. 424 с.
46. Черевиков Є.Л. Сучасна практика моделювання функції приватного споживання // Економіка і прогнозування. 2009. №2. С.110–118.
47. Шаповалов А. Системні особливості інфляційних процесів в Україні // Вісник НБУ. 2007. №12. С.10–12.
48. Шевчук В. Платіжний баланс і макроекономічна рівновага в трансформаційних економіках: досвід України. Львів, Каменяр, 2001. 495 с.
49. Ющенко В.? В. Лисицький Гроші: розвиток попиту та пропозиції в Україні. К.: Скарби, 2000. 335 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Національного банку України URL: <https://bank.gov.ua>
3. Офіційний сайт науково-теоретичного журналу «Економічна теорія». URL: <http://etet.org.ua>
4. Офіційний сайт Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України. URL: <http://www.idss.org.ua>
5. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/>
6. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua>
7. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
8. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
9. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
10. Програма розвитку ООН в Україні URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine>
11. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A?an=332>

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yurii-fedkovycha/>;

- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/f5eobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu-2024.pdf>.